EURÓPAI
BIZOTTSÁG

AZ EURÓPAI UNIÓ KÜLÜGYI ÉS
BIZTONSÁGPOLITIKAI
FŐKÉPVISELŐJE

Brüsszel, 2013.12.11.
JOIN(2013) 30 final

KÖZÖS KÖZLEMÉNY AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Az EU átfogó megközelítése a külső konfliktusok és válságok tekintetében

KÖZÖS KÖZLEMÉNY AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

Az EU átfogó megközelítése a külső konfliktusok és válságok tekintetében

I. Az átfogó megközelítés háttere

A Lisszaboni Szerződés meghatározza az Európai Unió külső tevékenységét vezérlő elveket, törekvéseket és célkitűzéseket. E célkitűzések követése során a Szerződés felhívja a figyelmet az EU külső tevékenységeinek különböző területei, valamint a külső tevékenysége és az egyéb szakpolitikái közötti összhang biztosítására. A Szerződés és az általa létrehozott új intézményi szerkezet hatálybalépését követően – melynek következtében létrejött többek között az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének pozíciója, aki egyben a Bizottság alelnöke is, valamint az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) – az EU lehetőségei és törekvései egyaránt jobbá váltak ahhoz, hogy –a rendelkezésére álló valamennyi eszközt és forrást megfelelően felhasználva– összehangoltabbá, hatékonyabbá és stratégiaibb jellegűvé tegye külső tevékenységét.

Az átfogó megközelítés ötlete nem új. Az elmúlt években számos esetben sikerrel alkalmazták már az EU tevékenységének szervező elveként, például Afrika szarván, a Száhil övben és az afrikai Nagy-tavak régiójában. Ugyanakkor az átfogó megközelítés alapötlete és elvei még nem váltak az EU külső tevékenységének rendszeres vezérlő elvévé valamennyi területen; a konfliktusmegelőzés és a válságkezelés területén sem.

Ez a közös közlemény számos olyan konkrét lépést sorol fel, amelyet az EU közösen tesz a külkapcsolatokkal összefüggő szakpolitikái és tevékenységei terén az egyre átfogóbb megközelítés kialakítása érdekében. A főképviselő és a Bizottság – ezzel a közös közleménnyel – rögzíti az EU külső konfliktusokkal és válságokkal kapcsolatos átfogó megközelítéséről alkotott közös álláspontját, és teljes mértékben elkötelezi magát annak közös alkalmazása mellett az EU külső szakpolitikái és tevékenysége során. Ez az koncepció felöleli a konfliktusok vagy más külső válságok ciklusának valamennyi szakaszát: a korai figyelmeztetést és a felkészültséget, a konfliktusmegelőzést, a válságreagálást és a válságkezelést, valamint a korai szakaszban történő helyreállítást, stabilizációt és békeépítést; mindez segítséget nyújt az országoknak ahhoz, hogy mielőbb visszatérhessenek a fenntartható, hosszú távú fejlődés útjára.

Az EU-nak elemi érdeke, hogy a határain kívül keletkező konfliktusokat, válságokat és más biztonsági kockázatot megelőzze, azokra felkészüljön, reagáljon, kezelje őket és segítse a belőlük való kilábalást – ez olyan állandó feladatot és felelősségvállalást jelent, amelyet már az európai biztonsági stratégia és az EU belső biztonsági stratégiája is elismert. Ez nemcsak azért van így, mert az EU-t széles körben a béke és a stabilitás példájának tekintik az EU szomszédságában és a világ más részeiben is, hanem azért is, mert ez az EU globális érdeke. Az EU-nak szakpolitikák és eszközök széles köre áll rendelkezésére e kihívások megválaszolásához – a diplomácia, a biztonság, a pénzügyek, a kereskedelem, a fejlesztési együttműködés és a humanitárius segítségnyújtás területén. Az EU a világ legnagyobb kereskedelmi blokkja, és együttesen a világ legnagyobb donora a hivatalos fejlesztési segélyek (ODA) és a humanitárius segítségnyújtás terén.

Az átfogó jelleg nem csupán azt jelenti, hogy az EU eszközeit és forrásait együttesen vetik be, hanem azt is, hogy az uniós szintű szereplők és a tagállamok együtt vállalnak kötelezettségeket. Az EU rendelkezésére áll a 139 országban létesített küldöttségek egyedülálló hálózata, az EKSZ diplomáciai szakértelme, többek között az EU különleges képviselői révén, valamint az operatív beavatkozás lehetősége a közös biztonság- és védelempolitika (KBVP) missziói és műveletei révén. Ezeket összefogva, az Európai Bizottság és a 28 tagállam együttes és stratégiai együttműködésével az EU jobb helyzetbe kerül ahhoz, hogy meghatározza és megvédje alapvető érdekeit és értékeit, előmozdítsa politikai célkitűzéseit és megelőzze a válságokat, vagy segítséget nyújtson a stabilitás helyreállításához. Ily módon hozzájárul a konfliktusok által veszélyeztetett emberek életének javításához, máshol pedig megelőzheti vagy csillapíthatja a biztonság hiánya és a konfliktusok – EU-ra, polgáraira és belső biztonságára gyakorolt – negatív hatásait. Az EU erősebben, koherensebben, jobban látható módon és hatékonyabban tud fellépni külkapcsolataiban akkor, ha valamennyi uniós intézmény és tagállam közös stratégiai elemzés és elképzelés alapján dolgozik együtt. Erről szól az átfogó megközelítés.

Mivel a globális kihívások száma és összetettsége továbbra is nő (az éghajlatváltozás és a természeti erőforrások pusztulása, a túlnépesedés és a migrációs áramlások, az illegális kereskedelem, az energiabiztonság, a természeti katasztrófák, a kiberbiztonság, a tengerhajózási biztonság, a regionális konfliktusok, a radikalizálódás és a terrorizmus stb. hatásai miatt), és mivel a gazdasági és pénzügyi erőforrásokra továbbra is nyomás nehezedik,

az összes vonatkozó eszköz – legyenek azok külső vagy belső szakpolitikai eszközök – optimális felhasználását lehetővé tevő átfogó megközelítés kialakítása minden korábbinál időszerűbb.

A fenntartható fejlődéshez és a szegénység felszámolásához békére és biztonságra van szükség, és ennek az ellenkezője is igaz: továbbra is az instabil és konfliktus sújtotta országok esetében mutatkozik a legnagyobb elmaradás a millenniumi fejlesztési célkitűzések teljesítését illetően. A biztonság és a fejlesztés közötti kapcsolat ezért az egyik legfontosabb alapelv az EU átfogó megközelítésének alkalmazásakor. A megközelítést más fontos elvek is alátámasztják. Egyrészt válaszlépésünknek illeszkednie kell az adott helyzethez, és azt a megtapasztalt valós helyzetek realitása és logikája szerint kell kialakítanunk: nincsenek modellek vagy „polcról levehető" megoldások. Másrészt az EU átfogó megközelítése az összes uniós szereplő közös és osztott felelősége, legyenek ezek a szereplők Brüsszelben, a tagállamokban, vagy a helyszínen a harmadik országokban. A siker előfeltétele a közös politikai akarat, az átláthatóság, a bizalom és a tagállamok proaktív elkötelezettsége. Végezetül, a megközelítés teljes mértékben tiszteletben tartja az EU intézményei és szolgálatai, valamint a tagállamok szerződésekben rögzített különböző hatásköreit és az általuk jelentett hozzáadott értéket:

- a humanitárius segítségnyújtásra annak sajátos működését figyelembe véve, az emberiesség, a semlegesség, a pártatlanság és a függetlenség elveit tiszteletben tartva, kizárólag az érintett lakosság szükségletei alapján és a humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos európai konszenzussal összhangban kerül sor;
- a fejlesztési együttműködés terén az EU és tagállamai a 2005. évi fejlesztési politikáról szóló európai konszenzusban és a 2012. évi Változtatási programban, valamint a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) Fejlesztési Támogatási Bizottságának (DAC) iránymutatásaiban meghatározott fejlesztési politika szerint lépnek fel.
- Az uniós tagállamok a Politikai és Biztonsági Bizottságban (PBB) gyakorolnak politikai ellenőrzést és nyújtanak stratégiai irányítást a KBVP-missziók és -műveletek esetében.

II. A konfliktus- vagy válsághelyzetekre alkalmazandó átfogó megközelítéshez vezető út

A következő intézkedések tovább gazdagítják az EU külső politikáinak és tevékenységeinek koherenciáját és hatékonyságát a konfliktus- vagy válsághelyzetekben.

1. Közös elemzés kialakítása

A konfliktusmegelőzés, -felkészülés és -reagálás koherens politikája ott kezdődik, hogy minden érintett szereplő egységesen értelmezi a helyzetet vagy a kihívást. A közös elemzés kialakítja az EU értelmezését a potenciális konfliktus vagy válság okairól, azonosítja a legfontosabb érintett személyeket és csoportokat, áttekinti a helyzet dinamikáját, valamint értékeli a beavatkozás vagy be nem avatkozás potenciális kockázatait. Továbbá azonosítania kell az EU érdekeit és célkitűzéseit, valamint potenciális szerepünket a békéhez, biztonsághoz, fejlődéshez, emberi jogokhoz és jogállamisághoz való hozzájárulásban, a kérdéses országban vagy régióban már meglévő uniós erőforrásokat és fellépéseket figyelembe véve. A közös elemzés további javítása érdekében a következőket kell ösztönözni:

Intézkedések:

- A kombinált helyzetismereti és elemzési kapacitások javítása, különösen a különböző uniós intézmények és szolgálatok releváns létesítményeinek, köztük az Európai Veszélyhelyzet-reagálási Központ és az EU helyzetelemző szolgálata (EU SitRoom) jobb összekapcsolásával. Az uniós intézmények – többek között a tagállamoktól származó – információkhoz és hírszerzési információkhoz való hozzáférésének megkönnyítése a válságok megelőzése, valamint a válsághelyzetekre való felkészülés, a válság enyhítése és a válságra való reagálás felgyorsítása érdekében.
- A korai, proaktív, átlátható és rendszeres információmegosztás, koordináció és csapatmunka megerősítése mindazon szereplők között, akik akár az EU brüsszeli központjában, akár a helyszínen (köztük adott esetben az EU küldöttségein, a KBVP-missziók és -műveletek keretében, a tagállamok és az EU különleges képviselői vagy az uniós ügynökségek nevében) látnak el feladatokat.
- A konfliktus- és válságelemzés közös módszerének továbbfejlesztése és rendszeres alkalmazása a központi és helyszíni szereplők által egyaránt, többek közt a fejlesztési, humanitárius, politikai, biztonsági és védelmi szempontok figyelembevételével, minden –

többek közt a tagállamoktól származó – vonatkozó, rendelkezésre álló ismeret és elemzés felhasználásával.

- Ezen elemzések alapján a Tanács vonatkozó szerveiben – köztük a Politikai és Biztonsági Bizottságban – a tagállamokkal megvitatandó javaslatok és lehetőségek rendszeres összeállítása. Amennyiben KBVP-fellépést terveznek, ez általában a válságok megközelítésének politikai kerete (PFCA) alapján történik: a probléma megfogalmazásával, az uniós fellépés megindokolásával (az EU érdekei, értékei, célkitűzései és hatásköre alapján), valamint annak meghatározásával, hogy a fellépéshez mely eszközök állnak rendelkezésre és azok közül melyek a legalkalmasabbak a feladatra.

2. Közös stratégiai irányvonal meghatározása

E közös elemzésre építve az EU-nak – amikor csak lehetséges – az intézmények és a tagállamok bevonásával kell dolgoznia és egységes, közös stratégiai irányvonalat kell meghatároznia az adott konfliktus- vagy válsághelyzet, valamint a több szakpolitikai területet átfogó jövőbeni uniós kötelezettségvállalás tekintetében. Ennek kell majd megadnia az uniós kötelezettségvállalás fő irányát.

Intézkedések:

- Az EU-nak egy adott országot vagy régiót illető stratégiai elképzelését – amikor csak lehet – átfogó uniós stratégiai dokumentumban kell rögzíteni. A közelmúltban készül ilyen dokumentumok közé tartozik például az Afrika szarvára vonatkozó stratégia keret és a Száhil öv biztonságával és fejlesztésével kapcsolatos európai uniós stratégia, valamint az afrikai Nagy-tavak régiójára vonatkozó uniós stratégia elemeire tett javaslat.
- Adott esetben közös keretdokumentumokban[1] kell rögzíteni az EU és a tagállamok egyes országokkal kapcsolatos célkitűzéseit és prioritásait.

3. Középpontban a megelőzés

[1] A főképviselő és a Bizottság közös közleménye – Globális Európa: az EU külső tevékenységei finanszírozásának megújítása (COM (2011) 865 végleges).

Az EU-nak arra kell törekednie, hogy amikor csak lehetséges, megelőzze a konfliktust, mielőtt kialakul egy válság vagy elszabadul az erőszak – ez minden uniós diplomáciai kötelezettségvállalás állandó fő prioritása. Hosszú távon a megelőzés sokkal kevésbé költséges, mint a már eszkalálódott konfliktusok kezelése. A megelőzés hozzájárul a békéhez, a biztonsághoz és a fenntartható fejlődéshez. Életeket ment és csökkenti a szenvedést, megelőzi az otthonok, az üzletek, az infrastruktúra és a gazdaság pusztulását, valamint könnyebbé teszi a konfliktus alapját képező feszültségek, viták és az erőszakos szélsőségekhez és terrorizmushoz vezető körülmények megoldását. Hozzájárul az EU érdekeinek védelméhez, valamint az EU biztonságára és jólétére negatívan ható következmények megelőzéséhez is.

Intézkedések:

- Korai előrejelzés/korai fellépés: Új és már meglévő uniós korai előrejelző rendszerek használata[2] – ideértve a tagállamok ilyen rendszereit is – a kialakulóban lévő konfliktusok és válságkockázatok, valamint a lehetséges enyhítő tevékenységek azonosítása érdekében.
- Együttműködés az uniós intézményekkel és a tagállamokkal a konfliktusok és válságok kockázatáról készült elemzések konkrét konfliktusmegelőzési intézkedésekké történő alakításában, figyelembe véve a korábbi konfliktusok és válságok során levont tanulságokat.

4. Az EU különböző erősségeinek és kapacitásainak mobilizálása

A konfliktusokra és válságokra adandó hatékony és proaktív uniós szakpolitikai válaszoknak az uniós intézmények és a tagállamok különböző erősségeire, kapacitásaira, kompetenciáira és kapcsolataira kell épülniük, a közös irányvonalat és a közös célkitűzéseket támogatva.

Intézkedések:

[2] Ideértve az EKSZ (jelenleg tesztelés alatt álló) korai konfliktus-előrejelző rendszerét is.

- Az EKSZ elnökletével és a bizottsági szolgálatok részvételével működő válságfórum mechanizmus szisztematikusabb használata a koordináció előmozdítása, az információk megosztása és a rendelkezésre álló uniós eszközök igény szerinti azonosítása és intelligens ütemezése érdekében. Ezek a mechanizmusok értékesnek bizonyultak az arab tavasz és az Afrika szarván végrehajtott uniós válaszadás idején.
- Biztosítani kell, hogy minden érintett uniós szereplő tájékoztatást kapjon és részt vegyen a konfliktus- és válsághelyzetek elemzésében és értékelésében a konfliktus ciklusának valamennyi szakaszában – és az átfogó kötelezettségvállalás és fellépés közös előkészítő munkára épüljön. Az EKSZ rendszeres tájékoztatást nyújt és találkozót szervez a többi szolgálat számára az ilyen elemzési és előkészítési munka céljából.
- Az EU különböző vészhelyzet-reagálási funkciói közötti operatív koordináció további erősítése, kihasználva ezek egymást kiegészítő szakértelmét. E célból az EKSZ és a Bizottság szolgálatai közötti egyetértési megállapodás készül.
- Az uniós küldöttségek tevékenységének lehető legjobb kiaknázása az uniós és tagállami fellépések közötti helyi koherencia biztosítása érdekében.
- Az uniós küldöttségek kapacitásainak erősítése a konfliktusok kockázatelemzéséhez való hozzájárulás érdekében. A megfelelő eszközök azonosítása, valamint a konfliktusokra és válságokra történő reagálás oly módon, hogy kiegészítő személyzet és egyéb szakértők kiküldése útján átmeneti időre gyorsan megerősítik a küldöttségek kapacitásait, amikor lehetséges, a brüsszeli központban vagy a régióban már rendelkezésre álló uniós erőforrás-kapacitás, illetve tagállami erőforrások bevonásával.
- Eljárások és kapacitások kidolgozása közös (EKSZ, bizottsági szolgálatok, tagállamok) missziók gyors helyszínre küldésével, amennyiben ez a konfliktus- vagy válsághelyzet tükrében megfelelő.[3]

5. Hosszú távra vonatkozó kötelezettségvállalások

[3] Az ilyen fellépések a megfelelő szolgálatok/főigazgatóságok meglévő igazgatási és operatív erőforrásainak határain belül, és a bevont külső fellépési eszközök hatályának és célkitűzéseinek figyelembe vételével finanszírozhatók.

„A reformokat leggyorsabban végrehajtó 20 országnak átlagosan 17 évbe telt a hadsereg politikai szerepvállalásának csökkentése, illetve 41 évbe telt a fejlődéshez minimálisan szükséges jogállamisági reformok végrehajtása."

World Development Report, Világbank, 2011.

A béke- és államépítés melletti hosszú távú elkötelezettség, valamint a hosszú távú fenntartható fejlődés alapvető ahhoz, hogy kezelhessük a konfliktusok kiváltó okait és békés, ellenálló társadalmakat alakíthassunk ki. A fenntartható béke és fejlődés általános célkitűzésének kell vezérelnie az uniós reagálást a kezdetektől fogva – az EU rövid távú kötelezettségvállalásait és tevékenységeit is hosszú távú perspektívába kell helyezni.

A Stabilitási Eszköz keretében a KBVP rendelkezésére álló válságkezelési eszközök és válságreagálási intézkedések általában rövid távú célkitűzéseket követnek, míg a fejlesztési eszközök természetüknél fogva hosszú távra irányulnak. Bár a célkitűzések és a döntéshozatali eljárások különbözőek, a természetes szinergiákat és komplementaritást az érintettek közötti korai, inkluzív és intenzív párbeszéd útján kell biztosítani, hogy nagyobb hatást és jobb eredményeket érhessünk el. A közös célkitűzések megvalósítása érdekében az EU saját hatáskörein és döntéshozatali eljárásain belül – koherens módon – különböző eszközöket használhat.

Intézkedések:

- A rövid és hosszú távú célkitűzések közötti koordinációs mechanizmusok létrehozása a – többek közt a helyszínen tartózkodó – uniós résztvevők közti párbeszéd útján.
- Az európai kapacitásokat és szakértelmet összegyűjtő és megosztó mechanizmusok megerősítése (pl. a KVBP-missziók céljára igénybe vehető szakértők jegyzéke).
- Az uniós eszközök teljes spektrumának (pl. politikai párbeszéd, konfliktusmegelőzés, megbékélés, a fejlesztési együttműködés programozása és közös programozás, KBVP-missziók és -műveletek, konfliktusmegelőzés és stabilizáció a Stabilitási Eszköz keretében, a lefegyverzés, leszerelés és újrabeilleszkedés támogatása, valamint az igazságügyi és biztonsági ágazat reformjához nyújtott támogatás) koordinálása, és – amennyiben lehetséges – használatuk kombinálása annak érdekében, hogy rugalmas és hatékony választ adhassunk a stabilizációs szakasz során és után, valamint konfliktusok kockázatának jelentkezése esetén. A törékeny és konfliktus sújtotta országoknak nyújtott segélyek programozásába a folyamat kezdetétől konfliktuselemzést, valamint az

újraprogramozáshoz szükséges rugalmasságot kell integrálni, amennyiben adott esetben a helyszínen kialakuló új fejleményekre kell reagálni.

- Számba kell venni az uniós intézmények, a tagállamok és a külső szereplők által levont tanulságokat, és figyelembe kell venni ezeket az átfogó megközelítés ciklusában már a korai előrejelzéstől, a megelőzési intézkedésektől, valamint a képzésektől és gyakorlatoktól kezdve.

6. A szakpolitikák, valamint a belső és külső tevékenységek összekapcsolása

Az EU belső politikáinak és fellépéseinek jelentős külső hatása lehet a konfliktus- és válsághelyzetekre. Hasonlóképpen a külső fellépések és politikák is hatást gyakorolnak az EU belső dinamikájára. Például az EU Vörös-tengerre és Indiai-óceánra vonatkozó tengerhajózási politikája elválaszthatatlanul összefonódik a Szomáliában és Afrika szarvának térségében tapasztalható helyzettel. Más helyzetekben hasonló hatása lehet például a halászatnak vagy az energiapolitikának. Fordítva pedig az Európa határain túl kialakuló szervezett bűnözés, terrorizmus vagy erőszakos konfliktushoz kapcsolódó tömeges migráció közvetlen hatást gyakorolhat az EU, a tagállamok és az uniós polgárok biztonságára, stabilitására és érdekeire.

A terrorista szervezetek arra törekednek, hogy kihasználják a konfliktusok utáni helyzeteket vagy az instabil államokat. Különösen a rosszul kormányzott területek válhatnak a terroristák toborzásának melegágyává. Az – al-Kaidával hivatalosan kapcsolatban álló – Al-Shabaab tevékenységei például destabilizálták Szomáliát, és súlyosan visszavetették a régió fejlődését. A terrorista szervezetek közvetlenül visszahozhatják Európába a terrorizmus fenyegetését.

A – különösen a főképviselő és a Bizottság közötti – szoros együttműködés a különböző olyan globális kérdések terén is alapvető, amelyek esetében az EU belső politikáinak külső vetületei egyre nagyobb kül- és biztonságpolitikai dimenziót öltenek. Olyan területek tartoznak ide, mint az energiabiztonság, a környezetvédelem és éghajlatváltozás, a migrációval kapcsolatos kérdések, a terrorizmus, az erőszakos szélsőségek és a szervezett bűnözés elleni küzdelem, valamint a globális gazdasági kormányzás.

„Az éghajlatváltozás olyan jelentős globális kihívást jelent, amely – ha nem kezeljük sürgősen – nemcsak a környezetet sodorja veszélybe, hanem a világ gazdasági jólétét és fejlődését, valamint tágabb értelemben annak stabilitását és biztonságát is. A biztonságos és fenntartható, karbonszegény gazdaságra való átállás és az ugyanilyen társadalom megteremtése, valamint az éghajlatváltozás hatásaival szemben ellenállóképes és erőforrás-hatékony növekedési mintákra történő világszintű áttérés kiemelkedő fontosságú feladat. Az éghajlatváltozás által jelentett olyan „kockázatsokszorozó”

veszélyek – köztük a potenciális konfliktusok és az instabilitás – kezeléséhez, melyek az élelmiszerhez, a vízhez és az energiához való megbízható hozzáféréshez kapcsolódnak, hatékony külpolitikai fellépésre van szükség mind globális, mind uniós szinten, amint azt az európai biztonsági stratégia is megállapítja."

Az éghajlat-változási diplomáciáról szóló tanácsi következtetések, 2013. június.

Végül pedig, ahogy az EU közvetítésével folytatott Belgrád–Pristina párbeszéd során a közelmúltban elért áttörés is megmutatta, az EU-nak az uniós csatlakozás perspektívájában megnyilvánuló ösztönző hatása – intenzív diplomáciai szerepvállalással párosulva – továbbra is nagyon fontos szerepet játszik a konfliktusmegelőzésben és a hosszú távú stabilizációban.

Intézkedések:

- A főképviselő/alelnök az Európai Bizottság elnökével szoros együttműködésben azon dolgozik, hogy biztosítsa a stratégiai és műveleti koherenciát a külkapcsolati szakpolitika és stratégia terén, ideértve a belső szakpolitikák külső hatásainak figyelembevételét is.
- Az uniós projekt rendelkezésére álló diplomáciai és külkapcsolati eszközök jobb kihasználása, valamint a belső szakpolitikákhoz és globális kérdésekhez kapcsolódó érdekeinek védelme.
- Törekvés a mind belső, mind külső dimenzióval rendelkező szakpolitikák és eszközök azonosítására és a kapcsolódó tudatosságnövelésre, valamint a lehetőségek hangsúlyozása mindkét irányban.
- A belső politikáknak – amikor csak lehetséges és releváns – az analitikus válságkeret, a stratégiai gondolkodás, valamint a külső tevékenységről szóló szakpolitikai dokumentumok részét kell képezniük.

7. Az uniós küldöttségek tevékenységének jobb kiaknázása

Az uniós küldöttség, és különösen a küldöttségvezető, testesíti meg az uniós jelenlétet a harmadik országokban, és ezért – ezen a szinten – központi szerepet kell játszania az uniós párbeszéd, tevékenység és támogatás végrehajtásában és koordinálásában.

Intézkedések:

- A küldöttségvezető szerepének teljes mértékű kihasználása az EU és a helyszínen jelen lévő tagállamok összefogásában, a vonatkozó tevékenységek teljes spektrumát felölelve (politikai párbeszéd, fejlesztési együttműködés és közös programozás, hozzájárulás a biztonsággal kapcsolatos stratégiákhoz, a KBVP misszióival és műveleteivel való helyi együttműködés, adott esetben konzuli védelem stb.).
- A küldöttségvezető koordinálja a közös jelentéstételt, adott esetben ösztönzi a helyszínen jelen lévő uniós tagállamok közötti együttműködést, valamint az információk és az elemzések megosztását, különösen konfliktusok és válságok esetén, azok valamennyi szakaszában.
- Megfelelő szakértelem biztosítása a küldöttségeken, többek közt a biztonsági kérdések tekintetében.
- Adott esetben az uniós szereplők egy helyszínen történő elhelyezésének lehetővé tétele az uniós küldöttségeken, az operatív szinergiák kialakítása érdekében.

Több mint 40 országban elkezdődött a közös programozás, vagy tervezik annak megkezdését a következő években. Ezzel a kezdeményezéssel az EU és tagállamai növelni szeretnék a partnerországokban kifejtett hatásukat, és hatékonyabbá kívánják tenni fejlesztési együttműködésüket. Ezenkívül egységes támogatási csomagot fognak kínálni, ami jelentősen növeli az EU tőkeáttételi hatását és donorként megnyilvánuló politikai súlyát. Az országon belüli közös programozás az uniós küldöttségek és a tagállami nagykövetségek vezetésével zajlik.

8. Partnerként való együttműködés

Az összetett globális kihívásokkal szemben az EU-nak más nemzeközi és regionális szereplőkkel is kötelezettséget kell vállalnia és együtt kell működnie. Az EU szerepe – kisebb vagy nagyobb mértékben – függ mások fellépésétől (vagy nem fellépésétől), erőforrásaitól és szakértelmétől (pl. az ENSZ-től a legtöbb válsághelyzetben, a NATO-tól Koszovóban és Afganisztánban, a Nemzetközi Valutaalaptól és a Világbanktól a makropénzügyi kérdésekben stb.).

„[A] kulcsfontosságú partnerekkel – vagyis az ENSZ-szel, az EBESZ-szel, a NATO-val, a Világbankkal, az Afrikai Unióval és más nemzetközi szereplőkkel ... folytatott, a feleket kölcsönösen erősítő, kölcsönös haszonnal járó és fenntartható partnerségeket tovább kell erősíteni annak érdekében, hogy az Európai Unió sikeresen léphessen fel a hosszú távú strukturális konfliktusmegelőzés terén”

A konfliktusmegelőzésről szóló tanácsi következtetések, 2011. június.

Intézkedések:

- Az uniós álláspont és reagálás kialakítása során kötelezettségvállalás más nemzetközi szereplők – ENSZ, nemzetközi és regionális szervezetek, stratégiai partnerek, nemzetközi pénzügyi szervezetek – felé, valamint azok szerepének teljes mértékű figyelembe vétele.
- Szorosabb együttműködés a legfontosabb nemzetközi NGO-kkal, a civil társadalommal, agytrösztökkel, tudományos és közszereplőkkel, valamint magánszereplőkkel.

III. Következtetés

Az EU az elmúlt években fontos lépéseket tett a koherensebb külkapcsolati szakpolitika és tevékenységek kialakítása felé, nem utolsósorban a konfliktus- és válsághelyzetek során végrehajtott reagálás terén. Jelentős haladás történt a közös uniós szakpolitikák és stratégiák kialakításában, valamint a teljes Unió részéről végrehajtott válaszadásban. A munka azonban még nem ért véget. Az EU-nak most további haladást kell elérnie, és következetesebben kell alkalmaznia az átfogó megközelítést mint az EU külpolitikájának és külső tevékenységeinek vezérlő elvét.

A fent vázolt átfogó megközelítés közös vállalkozás, melynek sikere az uniós intézmények és a tagállamok közös felelőssége; utóbbiak szakpolitikái, tevékenységei és támogatásai jelentősen hozzájárulnak a koherensebb és hatékonyabb uniós reagálásokhoz.

A következő hónapokban és években a főképviselő és a Bizottság a tagállamokkal együttműködésben fogja végrehajtani ezeket a javaslatokat és ezt a megközelítést, és általuk határozott előrelépést fog elérni az EU külső tevékenységeinek javításában, erősebbé és gyorsabbá tételében. A főképviselő és a Bizottság felkéri a tagállamokat, hogy teljes mértékben támogassák ezt a megközelítést, valamint kötelezzék el magukat mellette annak érdekében, hogy ezen elképzelést és célkitűzéseket maradéktalanul megvalósíthassuk.